

Σεβασμός για την Ελλάδα (εγγεγραμμένο σωματείο)

www.respekt-fuer-griechenland.de

Έγγραφο θέσεων για την εκστρατεία:

Γερμανική ευθύνη για τον πόλεμο και υποχρεώσεις έναντι της Ελλάδας

Ιανουάριος 2019/ τελευταία ενημέρωση Ιανουάριος 2021

Είμαστε μια ομάδα πολιτών η οποία δραστηριοποιείται στην Ελλάδα στην παροχή βοήθειας στους πρόσφυγες, την υλοποίηση έργων στον χώρο της κλιματικής προστασίας και των ομάδων αυτοβοήθειας. Μέσα από τη δουλειά μας έχουμε αντιληφθεί πόσο ανεξίτηλα χαραγμένα παραμένουν στην συλλογική μνήμη των Ελληνίδων και των Ελλήνων τα εγκλήματα που διέπραξαν οι Γερμανοί κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Παράλληλα, αναγκαστήκαμε να διαπιστώσουμε πόσο επαίσχυντα περιορισμένη υπήρξε η προθυμία της Γερμανίας να βοηθήσει τους Έλληνες στην ανοικοδόμηση της κατεστραμμένης χώρας τους και να αποζημιώσει του παθόντες.

Η Ελλάδα, αν εξαιρεθεί ο ρόλος της ως τόπου διακοπών, είχε για εντυπωσιακά μακρύ χρονικό διάστημα βρεθεί εκτός του οπτικού πεδίου των περισσότερων Γερμανών. Η σύγκρουση Ελλάδας-Γερμανίας λόγω της κρίσης χρέους είχε ως παράπλευρη συνέπεια το ολοένα και μεγαλύτερο ενδιαφέρον των Γερμανών για την Ελλάδα και την προσέγγιση των δύο χωρών. Ωστόσο, η αυξημένη προσοχή που είλκυσε η Ελλάδα καθιστά συνειδητή για τις νεότερες γενεές την για μεγάλο διάστημα απωθημένη φρίκη της κατοχής, και έχει ως αποτέλεσμα την συνειδητοποίηση του γεγονότος ότι επιβάλλεται η παροχή περαιτέρω αντισταθμίσεων.¹

Με την πάροδο του χρόνου η βαρύτητα των εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας, που διαπράχθηκαν από την Γερμανία, όχι απλώς δεν μειώνεται, αλλά συνεχώς αυξάνεται, καθώς αυξάνεται η σχετική γνώση και καθώς γίνονται νέες αποτιμήσεις. Αυτό διαπιστώνουμε σήμερα στο παράδειγμα της Ελλάδας. Ως εκ τούτου, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την ευθύνη για τον πόλεμο κάθε άλλο παρά έχουν «διεκπεραιωθεί» και ούτε πρόκειται να «διεκπεραιωθούν» μελλοντικά, όσο συνεχίζει να οξύνεται η ματιά μας.

Ανεξαρτήτως του αν επαναληφθούν και αν οδηγήσουν σε αποτέλεσμα οι διαπραγματεύσεις με την Ελλάδα για τα επίμαχα ζητήματα των επανορθώσεων, σήμερα, λόγω πολιτικού και ηθικού χρέους και βάσει νομικών

¹ Οι σημαντικότεροι σταθμοί στην υπόθεση των πολεμικών επανορθώσεων / αποζημιώσεων είναι οι εξής: 1953, με την Συμφωνία του Λονδίνου για τις πολεμικές αποζημιώσεις η διευθέτηση του θέματος καταβολής επανορθώσεων σε όλες τις δικαιούχους χώρες μετατέθηκε σε χρόνο κατόπιν της υπογραφής συνθήκης ειρήνης. 1960, βάσει διμερούς συμφωνίας η Ελλάδα έλαβε 115 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα ως «οικειοθελή παροχή» για τα θύματα του ναζισμού (με 100.000 περίπου εγκεκριμένες αιτήσεις, αυτό σήμαινε κατά μέσον όρο 1.187 μάρκα για κάθε δικαιούμενο, βλ. Roth/Rübner, 2017, σ. 131). 1990, στο πλαίσιο της επανένωσης της Γερμανίας η de facto συνημμένη συνθήκη ειρήνης ονομάστηκε «Συνθήκη 2 + 4» - με στόχο την αποφυγή καταβολής επανορθώσεων και άλλων αποζημιώσεων. Ούτε εκεί ούτε στην άμεσα σχετιζόμενη με την προαναφερθείσα συνθήκη «Χάρτα των Παρισίων» θίγεται το θέμα. Εκτοτε η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση της Γερμανίας δεν σταματά να επαναλαμβάνει: «Το θέμα των επανορθώσεων έχει διεκπεραιωθεί και, εκτός τούτου, έχει παραγραφεί». Οι αντιρρήσεις της ελληνικής πλευράς δεν ελήφθησαν υπόψη. Μια διαφοροποιημένη εικόνα της νομικής κατάστασης προσφέρει: Γερμανικό Ομοσπονδιακό Κοινοβούλιο, Επιστημονικές Υπηρεσίες, Επεξεργασία, Περί των κατά το διεθνές δίκαιο βάσεων και ορίων των πολεμικών επανορθώσεων με ιδιαίτερη εξέταση των ελληνο-γερμανικών σχέσεων, 26 Ιουνίου 2013 [Deutscher Bundestag, Wissenschaftliche Dienste, Ausarbeitung, Zu den völkerrechtlichen Grundlagen und Grenzen kriegsbedingter Reparationen unter besonderer Berücksichtigung des griechisch-deutschen Verhältnisses, 26. Juni. 2013 /WD 2-3000-041/13] Επιστημονικές Υπηρεσίες, Έκθεση παρούσας κατάστασης, Ελληνικές και πολωνικές αξιώσεις για πολεμικές αποζημιώσεις από τη Γερμανία, 14 Ιουνίου 2019 [Deutscher Bundestag, Wiss. Dienste, Sachstand, Griechische und polnische Reparationsforderungen gegen Deutschland, 14. Juni 2019 /WD 2-3000-066/19]

επιχειρημάτων, μπορούν να εγερθούν απαιτήσεις, οι οποίες δεν διατρέχουν τον κίνδυνο να απορριφθούν ακόμα και με παραπομπή σε παλαιότερες συμφωνίες περί επανορθώσεων ή σε τυχόν νομικά προηγούμενα.

Στην πορεία του χρόνου η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας συνήψε με μεμονωμένες χώρες συμφωνίες που αφορούσαν «έμμεσες» και «εξωνομικές» πληρωμές, πάντοτε χαμηλότερες των έννομων αξιώσεων, καθώς επίσης, επί τη βάσει ανθρωπιστικής και ηθικής αιτιολογίας, δημιούργησε ταμεία και ιδρύματα. Τα προαναφερθέντα, παρότι δεν είναι επαρκή, αποτελούν την αφετηρία μας. Απευθύνουμε τρία αιτήματα που θεωρούμε ότι είναι επείγοντα.

Αιτήματα προς το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Κοινοβούλιο και στην Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση της Γερμανίας:

- **Επιστροφή του κατοχικού δανείου που εκβιαστικά εξαναγκάστηκε να χορηγήσει η Ελλάδα προς το «Γερμανικό Ράιχ»**
- **Επιστροφές των λύτρων για τους κατ' εξαναγκασμόν Εβραίους εργάτες και του αντιτίμου των σιδηροδρομικών εισιτηρίων για τον εκτοπισμό των Ελλήνων Εβραίων**
- **Στήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης της υπαίθρου – με ιδιαίτερη μέριμνα για τα «μαρτυρικά χωριά».**

Επιστροφή χρηματικών ποσών

Κατοχικό δάνειο της Ελλάδας προς το «Γερμανικό Ράιχ»

Η προηγούμενη ελληνική κυβέρνηση, με ευρεία υποστήριξη του ελληνικού κοινοβουλίου, επανέλαβε μια παλαιά αξίωση προς τη Γερμανία: ζητάει την εξόφληση του κατοχικού δανείου, το οποίο οι Γερμανοί κατακτητές εκβιαστικά απέσπασαν το 1942 από την Ελλάδα. Ήδη στην Διάσκεψη των Παρισίων για τις Επανορθώσεις (1945-46), όπως επίσης και σε κάθε άλλη περίπτωση, η ελληνική κυβέρνηση είχε διαχωρίσει το θέμα αυτό ως ιδιαίτερη περίπτωση.

Σήμερα είναι πλέον τεκμηριωμένο ότι δεν επρόκειτο για δαπάνες κατοχής, αλλά για άτοκο δάνειο, το οποίο αποσκοπούσε αποκλειστικά στην μερική κάλυψη των δαπανών κατοχής. Η αποπληρωμή του είχε καθορισθεί με συμβατική συμφωνία. Μέρος του δανείου είχε αποδεδειγμένα επιστραφεί ήδη κατά την διάρκεια του πολέμου. Τα ακόμη οφειλόμενα ποσά αναφέρονται σε επίσημα γερμανικά έγγραφα με τον όρο «χρέος του Ράιχ». Στο τέλος του πολέμου το υπολειπόμενο χρέος ανερχόταν σε 476 εκατομμύρια μάρκα του Ράιχ. Εκτιμάται ότι σε σημερινές αξίες το ποσό αυτό αντιστοιχεί χωρίς τόκους σε 7 δισεκατομμύρια ευρώ και με τόκους σε 11 δισεκατομμύρια ευρώ.

Στους κόλπους της γερμανικής κοινωνίας, της γερμανικής επιστημονικής κοινότητας και πολιτικής καθώς και των μέσων ενημέρωσης πληθαίνουν οι φωνές που υποστηρίζουν ότι είναι κατ' αρχήν ορθή η αποπληρωμή του δανείου.² Προκειμένου να επιτευχθεί η αποσαφήνιση του ζητήματος, θα έπρεπε η Γερμανία να προτείνει στην ελληνική κυβέρνηση την από κοινού προσφυγή στο Δικαστήριο Συμφιλίωσης και Διαιτησίας του Ο.Α.Σ.Ε. στην Γενεύη. Η σχετική του αρμοδιότητα είναι δεδομένη. Ένα τέτοιο βήμα θα έδειχνε ότι υπάρχει η προθυμία για συζήτηση του θέματος, πράγμα που η Ελλάδα περιμένει εδώ και δεκαετίες.

2 Η υποχρέωση αποπληρωμής του δανείου έχει ήδη αναγνωρισθεί στο παρελθόν, επί παραδείγματι από τον καγκελάριο Λούντβιχ Έρχαρτ, ο οποίος σύμφωνα με τον τότε υπουργό και μετέπειτα πρωθυπουργό Ανδρέα Παπανδρέου τον διαβεβαίωσε το 1965 (...) «ότι το καταναγκαστικό δάνειο θα εξοφληθεί, μόλις επιλυθεί το ζήτημα της επανένωσης της Γερμανίας». (εφημ. Frankfurter Rundschau, 22/11/1995, πρ. Ελληνικό διαδίκτυο Reader.gr 12.03.2015 Papandreou)

Επιστροφές προς την Ισραηλιτική Κοινότητα Θεσσαλονίκης

Λύτρα για την απαλλαγή των Εβραίων της Θεσσαλονίκης από τα καταναγκαστικά έργα

Τον Ιούλιο του 1942, αρκετές χιλιάδες Εβραίοι άνδρες υποχρεώθηκαν να εργασθούν μεταξύ άλλων για την κατασκευή στρατιωτικών οδών και εγκαταστάσεων. Οι συνθήκες διαβίωσης ήταν τόσο άθλιες που πάνω από 10 τοις εκατό πέθαναν μέσα στους πρώτους δύο μήνες. Προκειμένου να σώσει τους γιους και τους άνδρες της, η εβραϊκή κοινότητα αποδέχθηκε να συνάψει μια συμφωνία με τον επικεφαλής της στρατιωτικής διοίκησης, Μαξ Μέρτεν: συμφωνήθηκε η εξαγορά των κατ' εξαναγκασμό εργατών αντί λύτρων ύψους 2,5 δισεκατομμυρίων δραχμών³. Οι κατ' εξαναγκασμό Εβραίοι εργάτες ανέκτησαν την ελευθερία τους. Λίγους μήνες αργότερα, ωστόσο, από την άνοιξη του 1943, μεταφέρθηκαν μαζί με άλλους Εβραίους από την Θεσσαλονίκη στο Άουσβιτς και την Τρεμπλίνκα. Η Ισραηλιτική Κοινότητα Θεσσαλονίκης ζητάει από την Γερμανία την επιστροφή των λύτρων. Την σημερινή τους αξία εκτιμά σε 45 εκατομμύρια ευρώ.

Σιδηροδρομικά εισιτήρια με προορισμό τα στρατόπεδα εξόντωσης

Περίπου 60.000 Έλληνες Εβραίοι, κυρίως από την Θεσσαλονίκη, δολοφονήθηκαν. Τα εισιτήρια για το ταξίδι στα στρατόπεδα αφανισμού έπρεπε να τα πληρώσουν μόνοι τους ή οι κοινότητές τους, όπως άλλωστε συνέβη και στις άλλες χώρες. Εδώ και χρόνια η Πρωτοβουλία «Τρένο της μνήμης» (Zug der Erinnerung e. V.), σε συνεργασία με την Ισραηλιτική Κοινότητα Θεσσαλονίκης, ζητάει να επιστραφούν τα καταβληθέντα χρηματικά ποσά (που σήμερα υπολογίζεται ότι αντιστοιχούν σε 89 εκατομμύρια ευρώ) στους κληρονόμους των εκτοπισθέντων ή στις ισραηλιτικές κοινότητες. Το αίτημα αυτό απορρίπτεται τόσο από την Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση της Γερμανίας όσο και από τους Γερμανικούς Σιδηροδρόμους (Deutsche Bahn AG). Η Γερμανία, ωστόσο, αρχίζει τώρα να πιέζεται. Μετά την σύναψη συμφωνίας με τις ΗΠΑ, οι Γαλλικοί Σιδηρόδρομοι (SNCF), στους οποίους οι Γερμανοί κατακτητές είχαν αναθέσει την μεταφορά Εβραίων και άλλων «ανεπιθύμητων» από την Γαλλία σε στρατόπεδα συγκέντρωσης, κατέβαλαν από το 2016 στους επιζώντες και στους απογόνους των δολοφονηθέντων 60 εκατομμύρια δολάρια. Από το 2019, οι ολλανδικοί κρατικοί σιδηρόδρομοι καταβάλλουν επίσης αποζημιώσεις ύψους 50 εκατομμυρίων ευρώ στην αντίστοιχη ομάδα ανθρώπων. Από το καλοκαίρι του 2020, η ολλανδική ομάδα απευθύνει τα αιτήματά της και προς την Deutsche Bahn και την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Η επίμονη άρνησή τους είναι επαίσχυντη.

Στήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης της υπαίθρου – με ιδιαίτερη μέριμνα για τα «μαρτυρικά χωριά».

Στην Ελλάδα η γερμανική Βέρμαχτ και τα Βάφεν- Ες Ες κατέστρεψαν ολοσχερώς ή εν μέρει περισσότερα από 1.000 χωριά και θανάτωσαν πολλές χιλιάδες αμάχων. Κατ' εντολήν της Ανώτατης Διοίκησης της Βέρμαχτ κάθε επίθεση κατά Γερμανού στρατιώτη ή κάθε φόνος Γερμανού στρατιώτη είχε ως συνέπεια την εκτέλεση 50 έως 100 ομήρων. Εκτός τούτου, τα γερμανικά στρατεύματα εξουσιοδοτήθηκαν να εξοντώνουν επίσης γυναίκες και παιδιά. Τέλος, και μόνη η υποψία υποστήριξης ανταρτών αρκούσε για την πυρπόληση χωριών και την θανάτωση των κατοίκων τους. Στόχος των Γερμανών αξιωματούχων ήταν η κάμψη της αντίστασης των ανταρτών κατά των δυνάμεων κατοχής, ένας στόχος που παρέμεινε ανεπίτευκτος.

Η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση της Γερμανίας ουδέποτε υποστήριξε την ανοικοδόμηση χωριών και πόλεων, παρότι κατά την δεκαετία του 1950 πολλοί δήμαρχοι είχαν υποβάλει σχετικά αιτήματα. Εν γένει η Ελλάδα δεν έλαβε από την Γερμανία καμία βοήθεια για ανασυγκρότηση.⁴ Στα μεταπολεμικά χρόνια και μέχρι πολύ

3 Έκθεση της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την διεκδίκηση των γερμανικών οφειλών, Αθήνα 2016, σελ. 62-64

4 Πιστώσεις του παρελθόντος υπό συνθήκες εμπορικούς όρους χαρακτηρίζονται ενίοτε από την Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση της Γερμανίας «Συνεισφορά στις αποζημιώσεις», άποψη που αδυνατούμε να

αργότερα η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση της Γερμανίας κατέτασσε την φρίκη της κατοχής στο κεφάλαιο «Γενικές συνέπειες του πολέμου». Ακόμη και στα 1995 σε έγγραφο της απευθυνόμενο στον Αργύρη Σφουντούρη⁵ η Γερμανική Πρεσβεία της Αθήνας χαρακτήριζε την σφαγή στο Δίστομο ως «μέτρο στο πλαίσιο της διεξαγωγής του πολέμου». Σήμερα, όχι μόνον Έλληνες, αλλά και όλο και περισσότεροι Γερμανοί βλέπουν ότι πρόκειται για έγκλημα κατά της ανθρωπότητας. Αλλά και η άποψη Γερμανών πολιτικών έχει αλλάξει. Αξιοσημείωτο είναι ότι ο Γιενς Πλέτνερ, που διετέλεσε μέχρι τον Μάρτιο του 2019 πρέσβης της Γερμανίας στην Αθήνα, σε λόγο που εκφώνησε στις 26 Μαΐου 2018 διαφοροποίησε την θέση του από δηλώσεις των προκατόχων του: «Μέρος της επίσημης αλληλογραφίας των τελευταίων δεκαετιών – προερχόμενης και από την Γερμανική Πρεσβεία – είναι συντεταγμένο σε ύφος που δύσκολα μπορεί να γίνει ανεκτό. Ντρέπομαι γι' αυτό, κ. Σφουντούρη, και θα ήθελα σήμερα να σας ζητήσω συγγνώμη».

Καθώς η κοινωνία και η πολιτική της Γερμανίας όλο και συχνότερα θυμούνται και κατονομάζουν τα εγκλήματα που διαπράχθηκαν στην Ελλάδα, έχει έρθει το πλήρωμα του χρόνου, ώστε να περάσουμε από τα λόγια στα έργα, χωρίς άλλη καθυστέρηση και εν ανάγκη ανεξάρτητα από το αν το θέμα των αποζημιώσεων έχει διασαφηνθεί.

Η Πρωτοβουλία «Σεβασμός για την Ελλάδα» στηρίζει προγράμματα που μπορούν να υλοποιηθούν βραχυπρόθεσμα σε δύο βαθμίδες:

1η βαθμίδα: Συμπράξεις στο επίπεδο της κοινωνίας των πολιτών

Εδώ και πολύ καιρό ελληνογερμανικές συνεργασίες έχουν πραγματοποιηθεί και συνεχίζουν να πραγματοποιούνται σε διάφορους τόπους και από διάφορες ομάδες. Με δωρεές από τη Γερμανία η οργάνωση «Σεβασμός για την Ελλάδα» βοηθάει μεμονωμένους δήμους ή τοπικές πρωτοβουλίες στην επίτευξη στόχων της προτίμησής τους. Εκπρόσωποι τοπικών πρωτοβουλιών, σε συνεννόηση με τον εκάστοτε δήμο, μας καταθέτουν προτάσεις για συγκεκριμένα προγράμματα. Επί του παρόντος συγκεντρώνουμε χρήματα για την ανέγερση ενός μουσείου στο χωριό Λιγκιάδες, του οποίου οι κάτοικοι σφαγιάστηκαν στα 1943 από την Βέρμαχτ (βλ. την κινηματογραφική ταινία «Το μπαλκόνι»). Καταστήσαμε δυνατή την ενεργειακή και υγειονομική αποκατάσταση του αγροτικού περιφερειακού ιατρείου Καμαρών στην Πελοπόννησο, βελτιώσαμε τον ιατρικό εξοπλισμό του και σκοπεύουμε να χρηματοδοτήσουμε την εγκατάσταση φωτοβολταϊκού συστήματος. Ένα ιατρείο, με βάση το οποίο δύο γυναίκες γιατροί φροντίζουν τους κατοίκους 12 χωριών σε μια περιφέρεια όπου οι Γερμανοί είχαν διαπράξει πληθώρα εγκλημάτων πολέμου. Στις Πέντε Εκκλησιές, μια μαρτυρική κοινότητα στην Ήπειρο, υποστηρίζουμε οικονομικά τη μετατροπή του παλιού σχολείου σε τόπο συνάντησης. Σήμερα δρομολογούνται νέες συμπράξεις, μια από αυτές με το Κομμένο.

2η βαθμίδα: Ταμείο για βιώσιμα έργα στην ύπαιθρο

Η χρηματοδότηση έργων σε χωριά και μικρές πόλεις που υπέφεραν ιδιαίτερα από την φρίκη της γερμανικής κατοχής θα μπορούσε να αποτελέσει μια προσφορά της Γερμανίας προς την Ελλάδα. Πρόκειται πρωτίστως για τις «Μαρτυρικές Πόλεις και Χωριά της Ελλάδος» - όπως επισήμως χαρακτηρίζονται 131 τόποι. Σε αυτούς μπορούν να συμπεριληφθούν και άλλες μαρτυρικές κοινότητες. Μια συμβολή στη διατήρηση όσο το δυνατόν περισσότερων τέτοιων χωριών και στη βιώσιμη ανάπτυξη τους θα αποτελούσε κατά την γνώμη μας μια ουσιαστική απάντηση στις γερμανικές σφαγές σήμερα, 75 χρόνια αργότερα. Οι διατιθέμενοι πόροι θα ήταν δυνατόν να αξιοποιηθούν σε όλους τους τομείς της αυτοδιοικητικής υπόστασης, όπως π. χ. γεωργία, τουρισμός, αυξημένη κινητικότητα, βιοτεχνία, παραγωγή, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, παιδικοί σταθμοί, σχολεία, επαγγελματική εκπαίδευση, πολιτισμός, ιατρικο-κοινωνική περίθαλψη ηλικιωμένων ατόμων. Καθώς οι μαρτυρικές κοινότητες αποτελούν κατά κανόνα μέρος μεγαλύτερων διοικητικών μονάδων, οι πόροι θα μπορούσαν, έμμεσα, να αποβούν επωφελείς και για την ευρύτερη περιοχή.

συμμερισθούμε.

5 Ο Αργύρης Σφουντούρης σε παιδική ηλικία επέζησε της σφαγής στο Δίστομο. Από το 1994 αγωνίζεται για τις επανορθώσεις. Με θέμα τον Α. Σφουντούρη έχει γραφεί μια βιογραφία από τον Patric Seibel (2016) και έχει γυρισθεί ένα ντοκιμαντέρ από τον Stefan Haupt (2006).

Σε αντίθεση με το Ελληνογερμανικό Ταμείο για το Μέλλον, το οποίο δημιουργήθηκε το 2015 και επιχορηγείται με ένα εκατομμύριο ευρώ ετησίως, το ταμείο που προτείνεται εδώ δεν θα έχει ως δεδηλωμένους στόχους την επεξεργασία της ιστορικής μνήμης. Η προώθηση αυτής μέσα από συνεργασίες στους χώρους της επιστήμης, του πολιτισμού και της παιδείας είναι αναμφίβολα πολύτιμη. Ωστόσο, το Ταμείο για το Μέλλον θα έπρεπε να συμπληρωθεί από ένα ταμείο το οποίο να αποβλέπει στην βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στις περιοχές της υπαίθρου.

Το μέγιστο ύψος της οικονομικής υποστήριξης ανά τόπο ανέρχεται στα 600.000 ευρώ. Με κατά μέσον όρο 300.000 ευρώ οικονομική υποστήριξη και 400 τόπους που υπολογίζεται πως επιθυμούν να συμμετάσχουν, θα πρέπει να διατεθούν 120 εκατομμύρια ευρώ. Το ποσό αυτό θα μπορούσε να κατανεμηθεί στους προϋπολογισμούς της Γερμανίας για την προσεχή πενταετία με 24 εκατομμύρια ανά έτος προσθέτοντας εδώ και το διοικητικό κόστος.

Μέτρα που υπηρετούν δράσεις κοινής ωφελείας θα προτείνονται από μεμονομένους δήμους ή τοπικές ΜΚΟ με συμμετοχή των κατοίκων τους. Οι προτάσεις θα εξετάζονται από μια ελληνογερμανική επιτροπή στην οποία θα συμμετέχουν κατά το πλείστον Έλληνες, μεταξύ αυτών πρόσωπα εμπιστοσύνης ενώσεων οι οποίες εκπροσωπούν μαρτυρικούς τόπους και άλλες κοινότητες θυμάτων. Η επιτροπή εξασφαλίζει μια διαφανή διαδικασία και, κατόπιν αιτήματος, παρέχει συμβουλές για την ανάπτυξη και την υλοποίηση των έργων. Το ταμείο θα διαφοροποιείται από τα υφιστάμενα προγράμματα της Ε.Ε., χάρις στο ανοικτό του πνεύμα και στην απλότητά του.

Η περαιτέρω προοπτική

Υποστηρίζουμε την απαίτηση του Ελληνικού Κράτους που ζητά από την Γερμανία διαπραγματεύσεις σχετικά με επανορθώσεις για τα εγκλήματα πολέμου που διαπράχθηκαν από τη Γερμανία. Αυτές οι διαπραγματεύσεις θα μπορούσαν να καταλήξουν σε ένα περιεκτικό πρόγραμμα που θα δίνει απαντήσεις σε κοινωνικά και οικολογικά προβλήματα της Ελλάδας, θα λαμβάνει τη χρηματοδότηση από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και θα υλοποιηθεί από την Ελλάδα. Μπορεί δε να θεωρηθεί ως όψιμη παροχή βοήθειας για την ανοικοδόμηση της χώρας ή ως έμμεση καταβολή πολεμικών επανορθώσεων. Σε κάθε περίπτωση, θα αποτελέσει συμβολή στον βιώσιμο εκσυγχρονισμό της Ελλάδας.

Σημαντικότερη βιβλιογραφία για το έγγραφο θέσεων

Mark Mazower, Griechenland unter Hitler, αγγλική έκδ. 1995, γερμανική μετάφραση 2016
Rena Molho, Der Holocaust der griechischen Juden. Studien zur Geschichte und Erinnerung, γερμανική μτφ. 2016
Hagen Fleischer / Despina Konstantinakou, Ad calendae graecas? Griechenland und die deutsche Wiedergutmachung, in Hans Günter Hockerts κ. ά., Grenzen der Wiedergutmachung, 2006, σελ.. 375-457
Katerina Kralowa, Das Vermächtnis der Besatzung. Deutsch-griechische Beziehungen seit 1940, 2016
Karl Heinz Roth und Hartmut Rübner, Reparationsschuld, 2017

Το έγγραφο θέσεων στην έκδοση του Ιανουαρίου 2019 υπογράφηκε από γυναίκες και άνδρες από τον χώρο της πολιτικής και της κοινωνίας, του πολιτισμού και των επιστημών, βλέπε www.respekt-fuer-griechenland.de/?p=2406

Μπορείτε να στηρίζετε την καμπάνια μας με την υπογραφή σας ή/και την συνεργασία σας ή/και την δωρεά σας, βλέπε www.respekt-fuer-griechenland.de/?p=2520

Respekt für Griechenland e.V Beerenstraße 39, 14163 Berlin, vorstand@respekt-für-griechenland.de
Διεύθυνση καμπάνιας: Respekt für Griechenland c/o Hilde Schramm, Ringstrasse 83, 12203 Berlin
Λογαριασμός για δωρεές για την εκστρατεία «Kriegsschuld und Verpflichtungen», GLS Bank
Κάτοχος λογαριασμού: Respekt für Griechenland e.V. **IBAN** DE58 4306 0967 1175 7746 04 **BIC** GENODEM1GLS
A.Φ.Μ.: 27/676/52054 / Οι **αποδείξεις δωρεάς** θα αποστέλλονται αυτομάτως στο τέλος του έτους.

Vi.S.d.P. Hilde Schramm, Respekt für Griechenland e.V.